

TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

Kinnitatud direktori 27.02.2024
käskkirjaga nr 5-1/24/19

1. Üldandmed

Õppeasutus:	Räpina Aianduskool
Õppekava nimetus:	Lapsehoidja, õpetaja abi suhtlemis- ja meeskonnatöö oskused
Õppekavarühm:	Sotsiaaltöö ja nõustamine
Õppekeel:	Eesti keel

Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded.

Sihtrühm: Koolitus on suunatud neile, kes soovivad tööle asuda lasteaias õpetaja abi või lapsehoidjana või töötavad tugisikud, kes soovivad ennast erialaselt täiendada.

Eelistatud sihtrühmadeks on:

- erialase tasemeharidusega täiskasvanud,
- keskhariidusega täiskasvanud,
- aegunud oskustega täiskasvanud.

Grupi suurus:

16 osalejat

Õppe alustamise nõuded: Sihtrühmadesse kuuluv täisealine isik, kes ei õpi kutse- või kõrgkoolide tasemeõppes ega tööta kutseõppeasutustes.

Õpiväljundid

Koolituse läbinu:

- Omab soovi ja motiveeritud valmisolekut töötada lastega;
- toetab lapse sotsiaalsete ja suhtlemisoskuste arendamist, tema võimetekohast kaasatust ja panustamist ühiskonda;
- arvestab töös lastega individuaalse ja grupitöö põhimõtteid ning loob koostöö meeskonnaga emotsionaalselt ja sotsiaalselt turvalise keskkonna, toetamaks lapse toimetulekuoskuste kujunemist, arendamist ning toetab;
- juhendab lapsi ning lapsevanemaid igapäeva elu toimingute kavandamisel, elluviimisel, lähtudes lapse isikupärast, vanusest, seisundist, erivajadusest (s.h. arenguhäirest) ja abivajadusest, taustast ja harjumustest ning nendest tulenevate töötamise põhimõtetest;
- kasutab suhtlemisel lapse, lapsevanemate, tugivõrgustiku ja meeskonnaga efektiivse suhtlemise võtteid lapse toetamiseks igapäeva elu toimingutes, igakülgselt arendamiseks;
- järgib oma töös lapsehoidja kutse-eetika põhimõtteid;
- hindab enda emotsionaalset võimekust töötada lastega (s.h. erivajadusega lastega) ning valdab enesejuhtimise ja tööalase motivatsiooni säilitamise võtteid.

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga.

1. Kutsestandard Lapsehoidja, tase 5, kompetentsid: B.2.5 Koostöö lapsevanema/hooldajaga; A.5 Töökohajaliku isikuomadused.

2. Seos OSKA-ga. Õppekavarümas „Lastehoid ja teenused noortele“ on välja toodud erialased oskused õpetajate abidele. Käsitlemist vajavad teemad on: Teadmised aregupsühholoogiast erivajadusega lapse hoidmisel; arenguhäired; erivajadused; Oskus tulla toime käitumishäirega lapsega; traumateadlikkus, s.h väärkoheldud lapse toetamine; oskus last rahustada jne.

Põhjus.

Koolitus on ellu kutsutud vajaduspõhiselt, mille aluseks on nii OSKA uuringus väljatoodu kui ka koostöökohtumiste (tegutsevate ja alustavate tugispetsialistide, kohaliku omavalitsuse sotsiaalvaldkonna spetsialistide) ja täiendkoolituste käigus kaardistatud täiendava koolitusvajadusega abivajavast inimesest lähtuva tugiteenuse läbiviimise vajadus. Eeltoodud koostöökohtumistes on rõhutatud asjaolu, et sageli on töötajate puuduse või ka töötajate voolavuse põhjuseks just psühholoogilise valmisoleku puudumine töös lastega. Tihtilugu töötavad õpetaja abidena, lapsehoidjana või lapse tugiisikuna vastava väljaõppeta täiskasvanud ning neid valitseb teadmatust lastega töötamise (teenuse osutamise) eetikast, ka nt. väärkohtlemisest, arengu- ja käitumishäiretest või erivajaduse mõistest jpm. Raskusi ja teadmatust on tekitanud ka koostöö meeskonna või tugivõrgustikuga. Tihtilugu seostatakse erivajadust millegi ebaseadmisega, mistõttu see hirmutab ja puudub motivatsioon erivajadustega lastega töötamiseks.

Eeltoodust lähtuvalt leiti, et lapsehoidja, õpetaja abi ja lapse tugiisiku töö alustalaks on psühholoogilised teadmised ja oskused ning valmisolek lastega (sh. laste eripärasustega) töötamiseks.

Koolituse üheks eesmärgiks ongi koolitusel osaleja motivatsiooni ja enesekindluse tõstmine ning valmisolek lastega töötamiseks, vaatamata nende erivajadusele, käitumishäiretele, puudele, sotsiaalsele taustale vm.

Lähtuvalt eeltoodust on valitud sihtgrupid ja õpiväljundid.

Koolituse kogumaht ainepunktides	2,6
Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	92
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	86
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides:	62
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides:	24
Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	6

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus.

Teoreetiline ja praktiline auditoorne õpe on omavahel tihedalt seotud, sest üks õppemeetod muutub sujuvalt teiseks vastavalt teemakäsitlemisele, õppemeetoditele ja osalejate valmisolekule tegevuste muutmiseks. Iga teemaga on seotud ka praktilise õppe situatsiooniharjutused.

A: Teoreetiline õpe (kokku 62 h)

1. Lapsehoidja/ õpetaja abina töötamiseks vajaminevad eeldused, teadmised ja oskused.
 - Isikuomadused ja oskused lastega töötamiseks:
 - Soov ja valmisolek;
 - inimlik hoolimine;
 - empaatia, sallivus;
 - lapse eripärade ja erivajaduste märkamine ja mõistmine;
 - oskus enda emotsioone reguleerida;
 - oma emotsionaalse võimekuse hindamine lastega töötamiseks.
 - Lapsehoidja eetikakoodeks, lapsehoiuteenuse eesmärgid ja võimalused.
 - Lapsehoidja Tase 4 ja 5 kutse taotlemine. Lisakompetentsid.
 - Seadusandlus ja õigusaktid.
2. Suhtlemisoskus (18 h)
 - Lapsehoidja/ õpetaja abi töö psühholoogilised alused.
 - Suhtlemispsühholoogia ja nõustamispehmoõtted lapsehoidja/ õpetaja abi töös.
 - Ülevaade arengupsühholoogiast, ja -häiretest, erivajadustest.
 - Suutlikkuse hindamine suhtlusvõrgustikuga suheldes.
 - Lapse identiteedi toetamine ja aktsepteerimine.
 - Probleemidega tegelemine ja lahendamine. Konfliktide ennetamine.
 - Konfliktsete olukordade märkamine ja lahenduse leidmine.
 - Vestlused lapsevanematega.
 - Sotsiaalse võrdsuse ja õigluse pehmoõttete järgmine töös;
3. Meeskonna- ja koostööoskus. (24h)
 - Meeskonna- ja võrgustikutöö pehmoõtted.
 - Lapse sotsiaalsete oskuste ja võrgustiku kujundamine.
 - Suhtlemistasandid.
 - Sotsiaalselt adekvaatne käitumine erinevates suhtlemisolukordades.
 - Erivajadusega lapse ja pere toetamine.
 - Koostöö lapsevanematega, perega; pere juhendamine lapse emotsionaalse, vaimse ja füüsilise arengu toetamisel peres, haridusasutuses.
 - Koostöö tugivõrgustikuga.
 - Meeskonnatöö korraldamine ja juhendamine.
 - Kolleegide toetamine.
4. Tähelepanu ja lisateadmisi vajavad teemad lapsehoidja/ õpetaja abi töös. (12h)
 - Väärkohtlemine (olemus, ilmingud ja ennetamine). Väärkoheldud lapse toetamine.
 - Erivajadus ja puude liigid.
 - Käitumishäirega laps ja tema rahustamine ning temaga toimetulek.
 - Teadmised kultuurilisest mitmekesisusest (s.h. rahvusvahelise kaitse saajad)
5. Juhtumianalüüs.

B: Praktiline õpe (kokku 24h)

1. Situatsiooniharjutused igapäevatööst lähtuvalt.
2. Praktiliste juhtumianalüüside arutelu ning analüüs.
3. Põlvemaal Maarja Küla külastus (Intellektipuudega laps).
4. Kohtumine ja kogemuslikke nõuanded töötavalt lapsehoidjalt/ õpetaja abilt.

C: Iseseisev töö (kokku 6 tundi):

Juhtumianalüüs, tööalane eneseanalüüs

Õppekeskkonna kirjeldus:

Koolitusruum vastab õppetöoks vajaminevatele nõuetele ning järgib täiskasvanud õppijate vajadusi ning heaolu, tervisekaitse ja tuleohutuse nõudeid ning toetab õpiväljundite saavutamist. Õpperuum on varustatud tänapäevase esitlustehnikaga (projektor, arvuti jne) ja tahvliga, samuti täiskasvanud õppijale kohase mööbliga 20-le. Õppematerjalid jagatakse paber kandjal ja/või elektrooniliselt.

Õppemeetodid: Auditoorne õppetöö toimub loengute ja seminaride vormis. Väga suur rõhk on aktiivõppe erinevate vormide kasutamisel ja praktilistel ülesannetel, aruteludel, rühmatööl, individuaalsel töö, õppekäikudel, praktiliste juhtumite analüüsil, kohtumistel tugisikutega.

Õppematerjalid:

Kasutatakse koolitaja poolt koostatud õppematerjale.

Lapsehoidja kutse andmine <http://eswa.ee>

Haridusvaldkonna õigusaktid, seadusandlus, kutsestandardid.

Soovituslik kirjandus:

Dr Pier Bryden, Dr Peter Szatmari „Kuidas aidata lapsi ja noori vaimse tervise probleemide korral“ 2024

A.Nõmme „Aiata mind!“ 2024

dr Becky Kennedy „ Kõik lapsed on head“ 2024

Kristi Jõeorg, Lilian Promet „ Minu ja sinu tähtsad jutud“ 2023

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid

Õpe toimub kontaktõppena kohapeal.

- 1) koolitusel osaleja on osalenud vähemalt 85% auditoorsetest tundidest;
- 2) on sooritanud iseseisva töö

Hindamismeetodid:	
1. Iseseisev töö	Iseseisev töö: koostada eneseanalüüs etteantud juhendi põhjal (kohandatud Lapsehoidja tase 4 ja 5 eneseanalüüsi lühiversiooni alusel), kus on arvestatud käesoleva õppekava õpiväljundite saavutamist). Hinnatakse juhendist lähtuvate komponentide olemasolu eneseanalüüsi teostamisel ning õpiväljundites märgitud valmisolekut (tegevusi) tööks lapsehoidja/ õpetaja abina.
2. Praktiline situatsioonülesanne (loosi tahtel)	Praktilised situatsioonülesanded: koolitaja poolt etteantud juhiste põhjal lahendada praktiline situatsioon

Hindamine on mitmeeristav: arvestatud või mittearvestatud.

Edukalt arvestuse sooritanule väljastatakse Räpina Aianduskooli täienduskoolituse tunnistus.

Koolitaja:

Terje Paes, TLÜ, Sotsiaaltöö eriala, MA 2019 Täiskasvanute koolitaja, tase 7, Karjäärinõustaja, tase 7

Sotsiaalvaldkonnas erinevate sihtrühmadega töötamise, nõustamise ja koolitamise kogemus alates 1999 aastast. Tugisiikuna töötamise kogemus 2014 aastast, Tugiisiku baaskoolituse korraldamise ja läbiviimise kogemus 2015 aastast. Eesti Töötukassa ITR ja Kaitstud töö teenuse läbiviija Põlva maakonnas alates 2015 Tegevuse ülevaade: www.tercare.ee

Toivo Niiberg, Tartu Ülikool psühholoogia 1984, Akadeemia Nord 2005 teadusmagister. OÜ Katriito, psühholoog ja koolitaja 2003.aastast. käesoleval hetkel Räpina Aianduskooli kutseõpetaja ja täiskasvanute koolitaja.

Õppekava koostajad:

Terje Paes, täiskasvanute koolitaja, tase 7, Tercare OÜ juhatuse liige, tercare@gmail.com

Eda Gross, Räpina Aianduskooli täienduskoolituse metoodik, ada.gross@aianduskool.ee